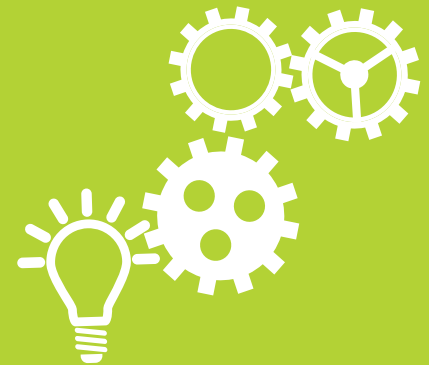
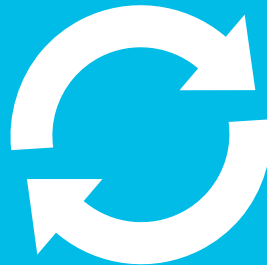

VGN
Kennisbeleid
2016-2018

VGN @learnshop

VGN Kennisbeleid 2016-2018

VGN-publicatie: 716.248

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Waarom en hoe	5
3	Onze uitdagingen	6
3.1	Professionals in vernieuwde zorg	6
3.2	Voldoende goed geschoolde medewerkers	6
3.3	Duurzame kennisinfrastructuur	7
4	Onze speerpunten	8
4.1	Gewoon Bijzonder, Nationaal Programma Gehandicapten	8
4.2	Zorgprogramma's	9
4.3	Beroepsvernieuwing	9
4.4	Kennismanagement	10
4.5	Zichtbaarheid	10

1. Inleiding

We zorgen voor kwaliteit in de zorg, ook in de toekomst ...

Het werk in de gehandicaptenzorg ontwikkelt zich voortdurend, door maatschappelijke, vakinhoudelijke en technologische ontwikkelingen. Zorg- en ondersteuningsvragen worden steeds complexer en de impact van de decentralisaties in de zorg is groot. Om de kwaliteit van de zorg ook in de toekomst op peil te houden, is het dus nodig dat de sector vernieuwt. Daarbij is het essentieel dat de juiste kennis ingezet wordt.

... door kennisdeling en samenwerking te bevorderen

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) speelt in dat proces de rol van verbinder. We organiseren en stimuleren de samenwerking en kennisdeling tussen werkveld, onderwijs en onderzoek. In feite functioneren we als een 'kennismakelaar'. In deze publieksversie van ons Kennisbeleidsplan leest u eerst over het hoe en waarom van ons kennisbeleid. Vervolgens over de drie grote uitdagingen die we als brancheorganisatie onderscheiden voor de periode 2016 – 2018, op de gebieden zorgvernieuwing, arbeidsmarkt en kennisdeling. Tot slot behandelen we onze antwoorden op de uitdagingen.

2 Waarom en hoe

Kennisbeleid in dienst van de praktijk ...

Het kennisbeleid van de VGN staat in dienst van de praktijk. Het bevorderen van professionaliteit in het primaire proces is goed voor cliënten en medewerkers.

Daarbij is het essentieel dat professionals snel over de meest relevante kennis kunnen beschikken. Dat draagt bij aan waar het uiteindelijk allemaal om draait: de beste aansluiting bij de cliënt om hem/haar te ondersteunen in diens leven.

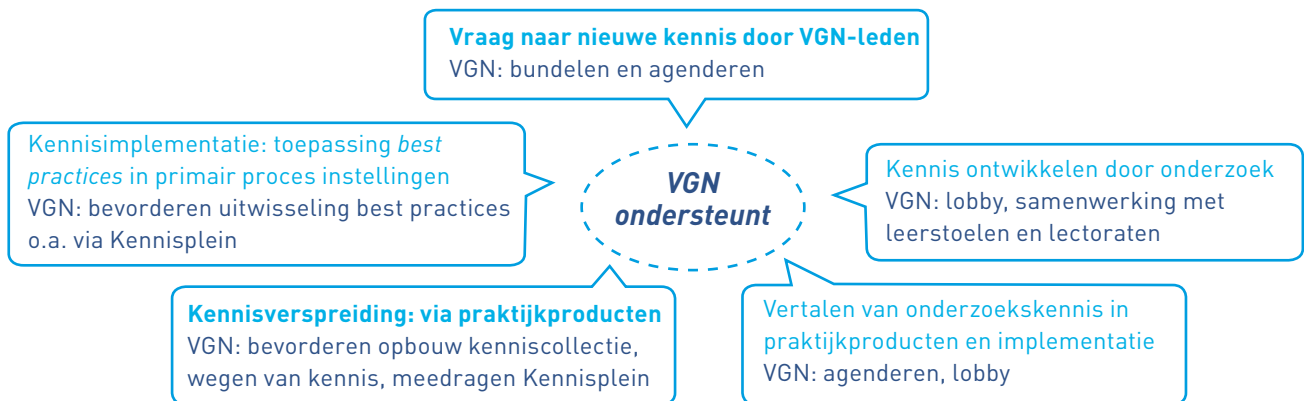
... met een ondersteunende rol voor VGN

Onze rol is niet sturend, maar aanvullend en ondersteunend. We leggen, zoals gezegd,

verbindingen tussen onderzoek, werkveld en opleidingen en stimuleren daarbij samenwerking en kennisdeling.

en opgebouwd uit drie pijlers

Het kennisbeleid bestaat uit drie pijlers: praktijkgericht onderzoek (kennis ontwikkelen), scholing en opleiding (kennis toepassen) en kennis delen. Zo bevorderen we nieuw onderzoek via 'Gewoon Bijzonder', het Nationaal Programma Gehandicapten. En zorgen we ervoor dat de vakinhoud in het beroepsonderwijs en in bij- en nascholing toekomstbestendig is. Kennis delen we bijvoorbeeld via het Kennisplein en/of de Kennismarkt.

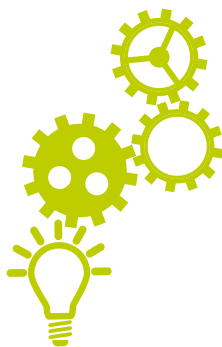
De rol(len) van de VGN bij alle stappen van de kenniscircel. Vetgedrukt zijn de huidige speerpunten

3 Onze uitdagingen

3.1 Professionals in vernieuwde zorg

De zorg innoveert ...

De stelselwijzigingen van 1 januari 2015 hebben grote gevolgen voor het zorglandschap – dus ook voor de gehandicaptenzorg. Zorgorganisaties krijgen bijvoorbeeld te maken met nieuwe opdrachtgevers en met kleinere budgetten. Daarnaast verandert de zorg inhoudelijk. Zorg- en ondersteuningsvragen worden steeds complexer: zo worden cliënten ouder dan voorheen en is er vaker sprake van bijkomende problematiek, zoals verslaving. Om ook in de toekomst de kwaliteit voor cliënten én medewerkers te garanderen, is vernieuwing in de zorg nodig.

... en professionalisering is essentieel

Bij die vernieuwing is het belangrijk dat we aandacht hebben voor professionalisering. Dit betekent onder andere dat het beroepsonderwijs nieuwe professionals opleidt, die in staat zijn om te werken in een sector die verandert. Maar ook dat helder is op welke vragen antwoorden nodig zijn, waar die antwoorden zijn te vinden en hoe die kennis zo snel mogelijk weer terechtkomt in de praktijk: op de werkvloer.

3.2 Voldoende goed geschoolde medewerkers

Inspelen op de arbeidsmarkt ...

Er moeten ook in de toekomst voldoende goed geschoolde medewerkers zijn in de gehandicaptenzorg. Daarom is het belangrijk dat we inspelen op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de flexibilisering van die markt. Drie zaken zijn daarbij essentieel. Ten eerste de bredere inzetbaarheid van medewerkers. Ten tweede een leven lang leren. Ten derde de herkenbaarheid van de branche: de VGN en haar leden onderscheiden zich door professionaliteit.

... en voorkomen dat kennis weglekt

Met het vertrek van veel oudere werknemers dreigt er de komende jaren veel kennis verloren te gaan. Tegelijkertijd wordt er veel gereorganiseerd: door de stelselwijzigingen moet er vaak meer gedaan worden met een kleiner budget. Daardoor is er op dit moment nauwelijks plek voor nieuwkomers. Dit betekent dat er nu mensen van school komen, die geen baan kunnen vinden in hun vakgebied en iets anders gaan doen, terwijl ze later hard nodig zijn.

... die blijft aansluiten bij de praktijk

Het is zaak de ontwikkeling, bundeling en toepassing van kennis zo goed mogelijk te laten aansluiten bij wat onze leden nodig hebben. Daarbij gaat het niet alleen om onderzoeks-, maar ook om praktijkkennis. De sleutelwoorden zijn altijd: verbinden en samenwerken. Er is bijvoorbeeld veel specialistische kennis binnen de sector, die we breed willen uitdragen. Zodat nieuwe partners in het sociale domein, zoals de gemeentelijke wijkteams, er ook uit kunnen putten.

3.3 Duurzame kennisinfrastructuur

Er is een sterke infrastructuur ...

Er zijn al veel manieren om van elkaar te leren binnen de gehandicaptenzorg. Het [Kennisplein Gehandicaptensector](#) stelt mensen bijvoorbeeld in staat om kennis en ervaringen uit te wisselen. Digitaal op de website, maar ook fysiek tijdens bijeenkomsten. En 'Gewoon Bijzonder', het [Nationaal Programma Gehandicaptten](#), richt zich ook op de ontwikkeling, verspreiding en toepassing van kennis. We werken in het kader van het Kennisplein nauw samen met Vilans, MEE NL, ZonMW en andere kennisinstituten en -centra.

4. Onze antwoorden

4.1 'Gewoon Bijzonder', Nationaal Programma Gehandicapten

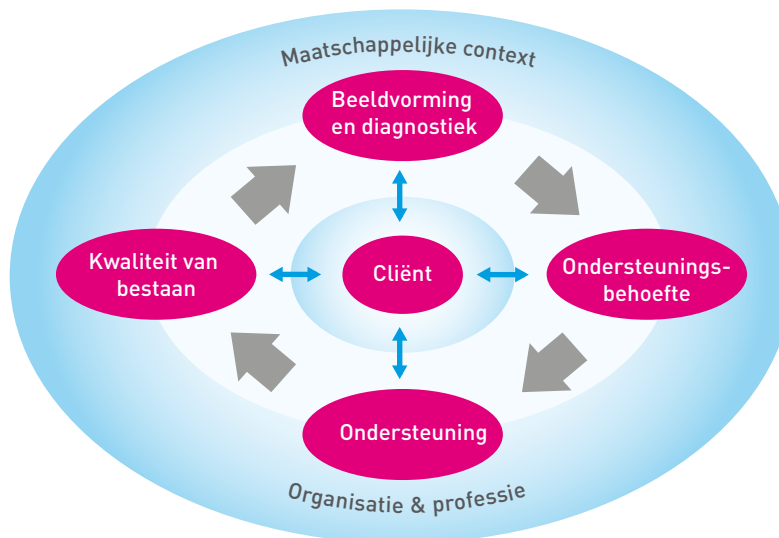
We kijken welke kennis nodig is ...

Alleen als kennis vindbaar en toepasbaar is, kan de branche haar professionaliteit versterken. Daarin ligt ook de meerwaarde van 'Gewoon Bijzonder'. Daarom praten we graag mee over de richting die het programma inhoudelijk op gaat. Samen met onze leden kijken we welke kennis zij nodig hebben en welke ze juist graag willen delen. Dat nemen we ook mee in de inrichting van het

Kennisplein. Het 'orderingsmodel kritische vakkennis' gebruiken we om de opleidingsvraag naar het beroepsonderwijs te verhelderen.

... en brengen die naar de praktijk

We koppelen nieuwe kennis stelselmatig terug aan onze leden. We zorgen bovendien dat nieuwe inzichten snel een plaats vinden in het onderwijs en in de praktijk. Dat betekent: inzetten op actueel studiemateriaal voor de opleidingen (ook voor bij- en nascholing) en een overzichtelijk Kennisplein voor professionals.

Orderingsmodel kritische vakkennis

4.2 Zorgprogramma's

Specifieke zorgprogramma's ...

Onze sector voorziet in zorgprogramma's voor specifieke doelgroepen, zoals mensen met ernstig meervoudige beperkingen, ouderen en mensen met licht verstandelijke beperkingen. Aan deze zorgprogramma's, die gebaseerd zijn op inzichten uit onderzoek en de zorgpraktijk, kunnen instellingen hun eigen zorg en ondersteuning spiegelen. Zo verhogen ze de kwaliteit van zorg en van bestaan. Bij het opstellen van de zorgprogramma's zorgen we voor samenhang met het landelijk [kwaliteitskader gehandicaptenzorg](#). We richten ons zo veel mogelijk op werkwijzen die het [erkenningstraject interventies](#) goed doorlopen hebben. We zorgen tenslotte voor een goede koppeling met het onderwijs: als mensen van hun opleiding komen, hebben ze de juiste bagage.

Wat is een zorgprogramma?

Een zorgprogramma is een beschrijving van de doelgroep, theorie en visie op ondersteuning, de ondersteuningsvraag en het ondersteuningsaanbod. In de praktijk betekent dit dat de betrokken zorgorganisatie naar eigen inzicht en vermogen de beste zorg levert.

... van en voor de werkvloer

Veel organisaties leveren prima maatwerk in de zorg. Om te voorkomen dat een ander opnieuw het wiel uitvindt, is het wel zaak om die ervaring op te schrijven en te delen. Daarom werken we samen met onze leden én kennispartners aan de zorgprogramma's. Ze vormen een referentiekader, dat onze leden lokaal verder kunnen ontwikkelen en aanvullen. Zodat hun zorg ook maatwerk blijft.

4.3 Beroepsvernieuwing

Werkzaamheden veranderen steeds sneller ...

Het is belangrijk dat werkgevers én werknemers opnieuw naar de professionaliteit van beroepen in de sector kijken. Medewerkers hebben aanvullende competenties en dus aanvullende kennis nodig. Dat kan op individueel niveau worden opgelost, door medewerkers op te leiden tot nog breder inzetbare professionals. Maar dat kan ook op teamniveau, door een specialist toe te voegen aan een team als een zorgvraag verandert.

... dus moet kennis sneller worden gedeeld

We versterken de samenwerking en kennisuitwisseling tussen onderzoek, onderwijs en werkveld. Zo zorgen we dat nieuwe kennis sneller wordt meegenomen in trainingen en opleidingen. Daarnaast werken we aan nieuwe, bredere competentieprofielen en - met onze partners - aan

plannen voor een betere kennis- en opleidings-
infrastructuur en een flexibeler opleidingsaanbod.
Met als doel: beroepsonderwijs dat geschikt is
voor een leven lang leren, waarbij opleiden voor
een kwalificatie en leren in de praktijk beter op
elkaar aansluiten.

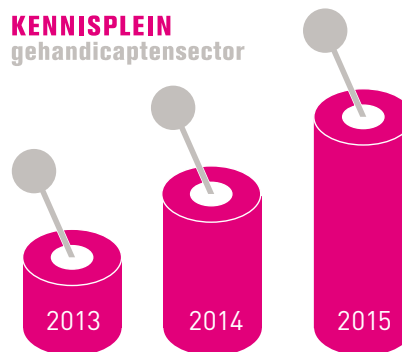
4.4 Kennis delen

Kennis maken we helder en bereikbaar ...

We zeiden het al eerder: er is in onze sector veel
kennis aanwezig. Het is alleen niet altijd helder
waar specifieke kennis precies zit. Het is ook niet
altijd duidelijk in welke mate iets bewezen is, of
wat nou eigenlijk de meest relevante inzichten
zijn. Daarom hebben we veel aandacht voor het
beheren, ontsluiten en vertalen van kennis naar
de praktijk. Zodat zorgprofessionals daarmee aan
de slag kunnen.

... door betere vindbaarheid en duiding

We zorgen dat mensen elkaar in hun eigen regio
ontmoeten om kennis te kunnen delen. Bovendien
blijven we de [VGN e-learnshop](#) verder ontwikkelen
en organiseren we ook de komende jaren
verschillende masterclasses, bijvoorbeeld over
onderzoek en kennismanagement. We zetten
vooral in op een grotere bekendheid en meer
benutting van het [Kennisplein](#). Mensen weten het
plein al goed te vinden: het aantal bezoeken
groeide van 50.000 in 2011 naar 96.000 in 2013. en

Aantal bezoekers kennisplein

naar bijna 165.000 in 2015. Er is dus duidelijk veel
vraag en dat is voor ons reden om de vindplaats
van het Kennisplein verder te versterken - ook
voor mensen van buiten de branche. Bovendien
maken we meteen duidelijk of iets gebaseerd is op
langdurig onderzoek of op praktijkervaringen.

4.5 Zichtbaarheid

We laten de branche zien ...

De gehandicaptenzorg is een professionele
branche en dat laten we graag zien. Aan de
buitenwereld én aan onze eigen achterban en
stakeholders. Goede voorbeelden verdienen
immers bredere bekendheid en navolging. Met die
grotere zichtbaarheid, versterken we het imago
van de sector. Door te laten zien wat er al gebeurt
op het gebied van kennismanagement, wordt het

makkelijker om te inventariseren naar welke kennis uit de branche de meeste vraag is en welke nieuwe kennis binnen de branche verspreiding behoeft.

... zo innovatief en professioneel als ze is

We organiseren regelmatig bijeenkomsten voor professionals en bestuurders, waar we nieuwe inzichten of ontwikkelingen op de agenda zetten. Ieder jaar besteden we in een special van onze nieuwsbrief aandacht aan het kennisbeleid. De Kennismarkt blijft ook in de komende jaren het evenement waar onderzoek, zorg, onderwijs en het sociaal domein kennis over zorg en ondersteuning kunnen delen. Ten slotte blijven we de

Gehandicaptenzorgprijs organiseren. Daarmee vragen we bijzondere aandacht voor kennisproducten die een positieve bijdrage leveren aan de praktijk en stimuleren we het ontwikkelen, delen en gebruiken van goede kennisproducten.

VERENIGING GEHANDICAPTENZORG NEDERLAND

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030-27 39 300
F 030-27 39 387

www.vgn.nl
info@vgn.nl